

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ กับประสิทธิผล การบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานเชิงบริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจำนวน 36 แห่ง ซึ่งกระจาย อยู่ในภาคภูมิศาสตร์ของประเทศประกอบด้วย

1.1.1 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในเชิงบริหารจำนวน 1080 คน

1.1.2 ครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 1393 คน

รวมประชากรทั้งสิ้น 2473 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในเชิงบริหารและกลุ่มครูผู้ ปฏิบัติการสอนจากสถานศึกษา 13 แห่ง ซึ่งเป็นจำนวนสถานศึกษามากกว่าร้อยละ 25 ตามหลักการ เกร็งเจอร์(Kerlinger 1966 : 105 อ้างถึงใน พิตร ทองชั้น 2547 : 204) และมีขั้นตอนในการเลือกกลุ่ม ตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 กำหนดให้มีการกระจายตัวของสถานศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 13 แห่ง ให้กระจายไปทุกภาคภูมิศาสตร์ จะได้สถานศึกษาใน ภาคเหนือ 3 แห่ง ภาคกลาง 5 แห่ง ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่งและภาคใต้ 2 แห่ง โดยยึดหลักสัดส่วนจำนวนสถานศึกษาในแต่ละภาค ภูมิศาสตร์

1.2.2 กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารและปฏิบัติงานในเชิงบริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอน จากจำนวนทั้งหมด 2473 คน ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Robert Krejcie and Eayrle W. Morgam 1970 : PP 608 – 908) จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 335 คน และเมื่อจำแนกตามสัดส่วนของผู้บริหารและปฏิบัติเชิงบริหาร และครูผู้ปฏิบัติการสอน จะได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและปฏิบัติเชิงบริหารจำนวน 146 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนจำนวน 189 คน

1.2.3 กำหนดการกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดออกไปยังสถานศึกษาทั้ง 13 แห่ง ในทุกภาคภูมิศาสตร์ตามจำนวนสัดส่วนของผู้บริหารและปฏิบัติเชิงบริหาร และครูผู้ปฏิบัติการสอนในแต่ละสถานศึกษา จะได้กลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาในภาคเหนือ 90 คน ภาคกลาง 112 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 84 คน และภาคใต้ 49 คน รวม 335 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

2.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารและปฏิบัติงานเชิงบริหารและกลุ่มครูผู้ปฏิบัติการสอน

2.2 ตัวแปรต้น ได้แก่ องค์ประกอบหลักของการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ 7 ประการ ได้แก่

2.2.1 ภาวะผู้นำ

2.2.2 การศึกษาและการฝึกอบรม

2.2.3 โครงสร้างที่เกื้อหนุน

2.2.4 การติดต่อสื่อสาร

2.2.5 การพิจารณาความชอบและรางวัล

2.2.6 การวัดผลและประเมินการปฏิบัติงาน

2.2.7 การทำงานเป็นทีม

2.3 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษามี 6 ด้าน ประกอบด้วย

2.3.1 ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ

2.3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.3.3 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3.4 ด้านบริการวิชาชีพสู่สังคม

2.3.5 ด้านนวัตกรรมและการวิจัย

2.3.6 ด้านภาวะผู้นำและการจัดการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า เพื่อใช้สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพเบื้องต้นของผู้ตอบโดยมีคำตอบให้เลือกตอบตามรายการ (Check list) ได้แก่ สังกัดสถานศึกษา เพศ อายุ วุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การของสถานศึกษามี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำ จำนวน 8 ข้อ ด้านการศึกษาและการฝึกอบรม จำนวน 8 ข้อ ด้านโครงสร้างที่เกื้อหนุน จำนวน 8 ข้อ ด้านการติดต่อสื่อสาร จำนวน 8 ข้อ ด้านการพิจารณาความชอบและรางวัลจำนวน 8 ข้อ ด้านการวัดผลและประเมินการปฏิบัติงาน จำนวน 8 ข้อ และด้านการทำงานเป็นทีม จำนวน 8 ข้อ รวม 56 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติหรือดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน ได้แก่ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพจำนวน 10 ข้อ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวน 10 ข้อ ด้านการบริการวิชาชีพสู่สังคมจำนวน 10 ข้อ ด้านนวัตกรรมและการวิจัยจำนวน 10 ข้อ ด้านภาวะผู้นำและการจัดการ จำนวน 10 ข้อ รวม 60 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีผลความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีผลความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับมาก

- 3 หมายถึง มีผลความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีผลความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีผลความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับน้อยที่สุด

3.2 การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลมาใช้ในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

3.2.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา งานวิจัย บทความ วารสาร สิ่งตีพิมพ์ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี นโยบายและความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ

3.2.2 รวบรวมข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามเป็นฉบับร่างโดยกำหนดโครงสร้างและร่างแบบสอบถามให้สอดคล้องตามกรอบแนวคิด เนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้วนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อ แนะนำ

3.3 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

3.3.1 การทดสอบความตรงของเครื่องมือการวิจัย (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้ภาษาและความตรงของเนื้อหาแล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงตามข้อแนะนำให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับคำแนะนำและความเห็นชอบ

3.3.2 การทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือการวิจัย (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับความเห็นชอบแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสุพรรณบุรี จำนวน 50 คนซึ่งมิใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลหาความเที่ยง โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบัก (Cronbach's Coefficient of Alpha) ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงในส่วนการบริหารคุณภาพทั้งองค์การเท่ากับ .985 และด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาเท่ากับ .975 และมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .977 ดังตารางต่อไปนี้

ค่าความเที่ยงด้านบริหารคุณภาพทั้งองค์กร		ค่าความเที่ยงด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการ	
1.ภาวะผู้นำ	0.804	1.ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ	0.911
2.การศึกษาและการฝึกอบรม	0.886	2.หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	0.882
3.โครงสร้างที่เกื้อหนุน	0.878	3.กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	0.946
4.การติดต่อสื่อสาร	0.902	4.บริการวิชาชีพสู่สังคม	0.894
5.การพิจารณาความชอบและรางวัล	0.884	5.นวัตกรรมและการวิจัย	0.909
6.การวัดผลและประเมินการปฏิบัติงาน	0.918	6.ภาวะผู้นำและการจัดการ	0.926
7.การทำงานเป็นทีม	0.937		
รวม	0.985	รวม	0.975
ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.977			

3.3.3 นำผลการทดลองเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อรับคำแนะนำและปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง แล้วจัดทำเครื่องมือวิจัยเป็นฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาจำนวน 13 แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 13 แห่งเพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

4.3 ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้ง 13 แห่งโดยใช้โทรศัพท์ติดต่อกับหัวหน้างานสารบรรณของสถานศึกษาทั้ง 13 แห่ง เพื่อดำเนินการติดตามเก็บรวบรวมข้อมูล

4.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์มาใช้ในการวิจัย โดยจัดระบบและการลงรหัสข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อ
คำนวณหาค่าสถิติประกอบการแปลผล และใช้เกณฑ์การตัดสินใจดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม(ตอนที่1)วิเคราะห์โดยการแจก
แจงความถี่หาค่าร้อยละ เพื่อบรรยายลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

5.2 การวิเคราะห์ระดับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การภายในสถานศึกษา (ตอนที่2)
วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่ออธิบายระดับการบริหาร
คุณภาพทั้งองค์การ โดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจจากมากไปน้อยกำหนดเป็น 5 ระดับ
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2535 : 114) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติหรือการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด

5.3 การวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา
(ตอนที่ 3) วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เพื่ออธิบาย
ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์การตัดสินใจ
ค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยกำหนดเป็น 5 ระดับ (พิตร ทองชั้น 2545: 232-233) ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความสำเร็จ/ผลลัพธ์ในระดับน้อยที่สุด

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารคุณภาพทั้งองค์การกับระดับ
ประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple
Correlation Analysis) และกำหนดเกณฑ์การพิจารณาระดับความสัมพันธ์ไว้ดังนี้ (รวิชัย งาม
สันติวงศ์, 2540 : 278-279)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	ความสัมพันธ์
0.00-0.20	ไม่มีความสัมพันธ์/เกี่ยวข้องน้อยที่สุด
0.21-0.40	ความสัมพันธ์ต่ำ/เกี่ยวข้องน้อย
0.41-0.60	ความสัมพันธ์ปานกลาง/เกี่ยวข้องปานกลาง
0.61-0.80	ความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง/เกี่ยวข้องมาก
0.81-1.00	ความสัมพันธ์สูง/เกี่ยวข้องมากที่สุด

การแปลผลในลักษณะความสัมพันธ์มีแนวทางพิจารณาดังนี้ หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่า การบริหารคุณภาพทั้งองค์การกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ไม่มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าการบริหารคุณภาพทั้งองค์การกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษามีความสัมพันธ์กัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวก แสดงว่าการบริหารคุณภาพทั้งองค์การกับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทางคล้อยตามกัน และหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นลบแสดงการบริหารคุณภาพทั้งองค์การ กับประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษามีความสัมพันธ์ไปในทางตรงกันข้าม โดยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.5 การวิเคราะห์การบริหารคุณภาพทั้งองค์การ ที่ส่งผลถึงประสิทธิผลการบริหารจัดการตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)